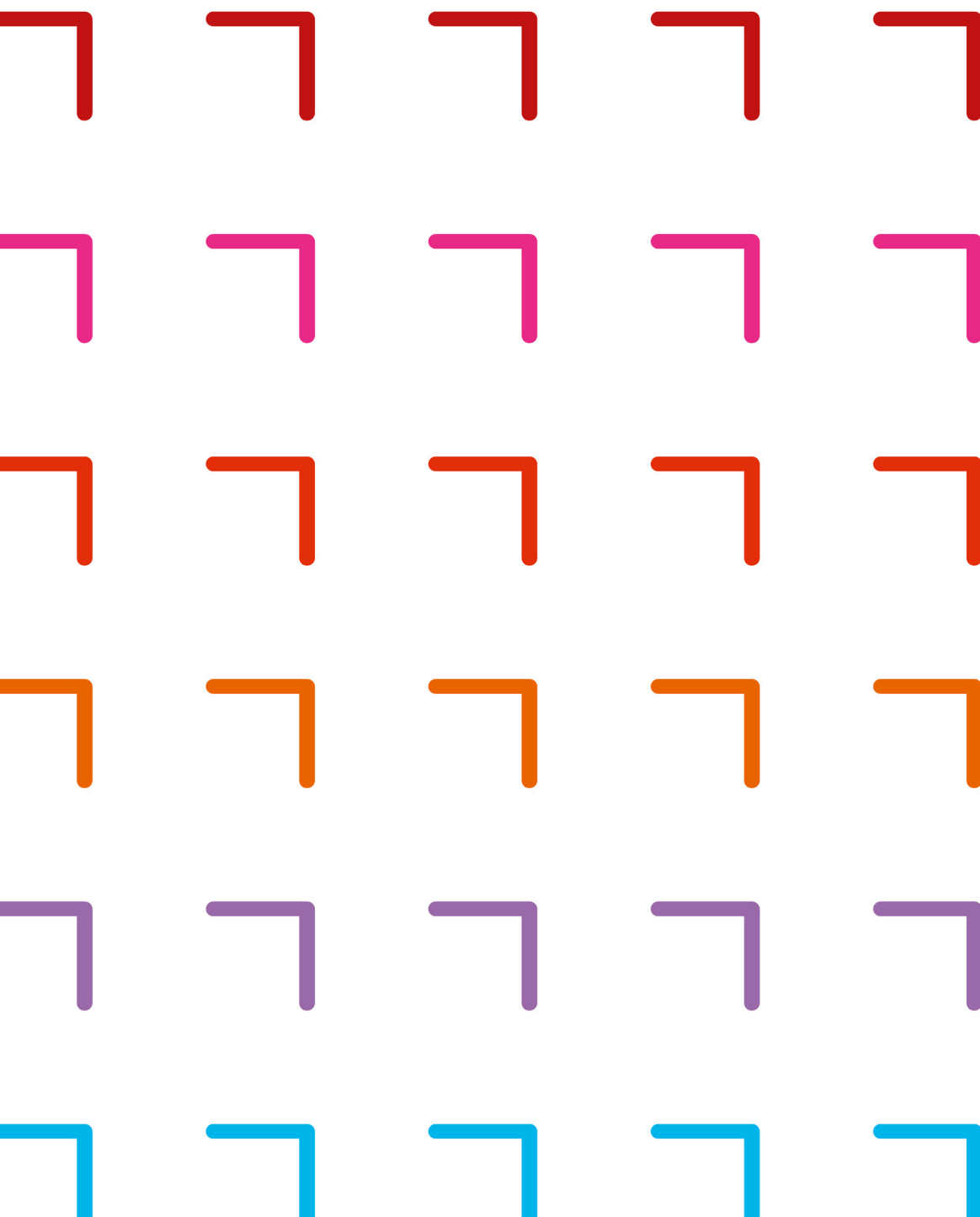

ADVIES 181 SUBSIDIERING VAN INCUBATOREN 31 JANUARI 2013

ADVIES 181
SUBSIDIERING
VAN INCUBATOREN
31 JANUARI 2013

INHOUD

SAMENVATTING

EXECUTIVE SUMMARY

SITUERING

DOELSTELLING NIEUWE STEUNREGELING RUIMTELIJKE ECONOMIE EN STEUNREGELING INCUBATOREN

ADVIES

1. NIEUWE STEUNREGELING IS EEN STAP VOORUIT
2. VERRUIMING DEFINITIE INCUBATOR CREËERT MOGELIJKHEDEN
3. WAT MET BESTAANDE INCUBATOREN?
4. BETER INZICHT IN HUIDIGE LANDSCHAP NODIG
5. NIEUWE STEUNREGELING MAG NIET LEIDEN TOT VERSNIJPERING

SAMENVATTING

Volgens de VRWI is de nieuwe steunregeling voor incubatoren zeker een stap vooruit ten opzichte van de bestaande steunregeling omdat ze aan een aantal bestaande problemen verhelpt. Incubatoren kunnen voortaan worden erkend, het systeem van oproepen wordt verlaten, en het subsidieplafond wordt opgetrokken van 250.000 euro tot 500.000 euro, en in specifieke gevallen zelfs tot 1.000.000 euro.

De VRWI verwelkomt ook de verruiming van de definitie van incubator; waar dit voordien beperkt bleef tot de universiteiten, kunnen incubatoren zich immers ook ontwikkelen uit industriële en andere kmo's en niet-universitaire kennisinstellingen. Grote bedrijven komen evenwel niet in aanmerking. Nochtans zouden - onder meer in het kader van het NIB - alle mogelijkheden van open innovatie-infrastructuur moeten worden benut. Grote bedrijven spelen hier een belangrijke faciliterende rol.

De VRWI vraagt ook verduidelijking over de mate waarin bestaande incubatoren (die voldoen aan de voorwaarden van de definitie) gebruik zullen kunnen maken van de nieuwe subsidieregeling. Zoals deze nu is geformuleerd, lijkt deze grotendeels aan de bestaande incubatoren voorbij te gaan, en dit des te meer naargelang deze incubatoren hun ondersteunende en begeleidende rol reeds naar behoren vervullen. De VRWI betreurt dit.

De VRWI raadt aan een studie van de huidige bezettingsgraad van bestaande incubatoren te maken vooraleer over te gaan tot het financieel steunen van nieuwe initiatieven.

EXECUTIVE SUMMARY

The VRWI considers the new subsidy scheme for incubators a definite step in the right direction, because it resolves a number of problems in the existing scheme. Incubators can now be recognized, the system of calls is abandoned, and the maximum subsidy is increased from 250,000 euros to 500,000 euros, and in specific cases to 1,000,000 euros.

In addition, the VRWI welcomes the broadening of the definition of incubator. Where this was limited to universities in the past, the new definition recognizes incubators that develop out of industrial and other SMEs and out of non-academic knowledge institutions. Large enterprises, however, are not eligible. As all possibilities of open innovation infrastructure should be taken advantage of - for instance in the context of the NIB - it is important not to ignore the facilitating role of large enterprises in this domain.

The VRWI also asks for clarification on the extent to which existing incubators (which meet the requirements of the definition) will be able to avail of the new support scheme. As it is currently formulated, existing incubators will only be able to make limited use of the scheme – even less where these incubators already duly fulfill their supporting role. The VRWI regrets this.

The VRWI recommends that a study of the current occupancy rates of existing incubators be performed before deciding on the financial support of new initiatives.

SITUERING

Op 14 december 2012 ontving de VRWI een vraag om advies van Vlaams minister-president en minister van Economie Kris Peeters over het “voorontwerp van besluit houdende de subsidiëring van incubatoren”.

Dit voorontwerp van besluit maakt deel uit van een ruimer pakket “steunregelingen ruimtelijke economie”. Naast het voorontwerp over de subsidiëring van incubatoren omvat dit pakket nog een tweede voorontwerp van besluit “houdende de subsidiëring van voortrajecten, de (her)aanleg en het beheer van bedrijventerreinen”. Voor alle duidelijkheid: dit tweede voorontwerp maakt geen deel uit van de adviesvraag aan de VRWI.

De Vlaamse Regering hechtte reeds haar principiële goedkeuring aan beide voorontwerpen op haar vergadering van 7 december 2012, weliswaar met het oog op een aantal adviesvragen, waaronder de genoemde adviesvraag aan de VRWI.

In zijn vraag om advies verzocht minister-president Kris Peeters de VRWI om advies uit te brengen binnen een termijn van 30 werkdagen. Bijgevolg werd voorliggend VRWI-advies voorbereid in de Commissie Innovatiebeleid (CIB) op 15 januari 2013 en de Commissie Wetenschapsbeleid (CWB) op 17 januari 2013. De insteken van beide commissies werden samengebracht in een ontwerpadvies, dat werd besproken en goedgekeurd door de raad op 31 januari 2013.

DOELSTELLING NIEUWE STEUNREGELING RUIMTELIJKE ECONOMIE EN STEUNREGELING INCUBATOREN

De bedoeling van de nieuwe steunregeling ruimtelijke economie is om “een voldoende, geschikt en geografisch gespreid aanbod aan bedrijventerreinen te creëren met aandacht voor zorgvuldig ruimtegebruik en met de bedoeling om de levensduur van bedrijventerreinen te verlengen”.

Omwille van de link met het NIB (Nieuw Industrieel Beleid) wordt tevens een steunregeling voorzien voor incubatoren en voor wetenschapsparken:

- De steunregeling voor wetenschapsparken is vervat in de steun voor strategische bedrijventerreinen;
- Voor incubatoren wordt een afzonderlijke regeling voorzien.

De bedoeling van de nieuwe steunregeling voor incubatoren is om bedrijfshuisvestingsprojecten te stimuleren voor starters met een substantieel aandeel O&O-activiteiten, met nood aan een specifiek vestigingsmilieu. Op deze manier kunnen deze starters bijdragen aan de vernieuwing en de transitie van het economische weefsel in Vlaanderen, zoals ook wordt beschreven in het NIB.

Concreet moet de nieuwe steunregeling voor incubatoren ervoor zorgen dat incubatoren gelinkt aan wetenschapsparken of kennisinstellingen kunnen genieten van een hogere ondersteuning dan momenteel is voorzien voor de 'specifieke' of 'strategische' bedrijventra. Daarnaast is het toepassingsgebied van de steunregeling zodanig uitgewerkt dat verdere uitwaaiering en versnippering van incubatoren wordt vermeden. Tenslotte is niet enkel steun voor de investering in incubatoren voorzien, maar ook voor het beheer van incubatoren.

ADVIES

1. NIEUWE STEUNREGELING IS EEN STAP VOORUIT

De VRWI verwelkomt dit “voorontwerp van besluit houdende de subsidiëring van incubatoren”. De Raad beschouwt de nieuwe steunregeling als een stap vooruit ten opzichte van de bestaande steunregeling.

De bestaande steunregeling (Besluit Vlaamse Regering 11 mei 2007) kent immers een aantal problemen:

1. Ze heeft geen betrekking op incubatoren, wel op ‘specifieke’ bedrijvencentra.
2. De subsidiëring verloopt via een oproepsysteem met een gesloten enveloppe. Dit betekent dat er geen garantie is op subsidie omwille van de gebruikte wedstrijdformule. Ook is er geen automatische afstemming tussen de timing van de oproep en de timing van een project.
3. Het subsidiebedrag is beperkt tot een plafond van 250.000 euro. Dit blijkt onvoldoende voor bepaalde projecten, zodat aanvragers tegelijk beroep moeten doen op andere kanalen, zoals EFRO-subsidies.

De nieuwe steunregeling zal aan deze problemen verhelpen door:

1. Een mechanisme voor de erkenning van incubatoren in te voeren. Deze erkenning wordt verleend door de minister, op advies van de administratie.
2. Het systeem van oproepen te verlaten.
3. Het plafond van het subsidiebedrag op te trekken tot 500.000 euro. Dit plafond kan in bepaalde gevallen, met name voor incubatoren met een welbepaalde sectorfocus en voor incubatoren die fungeren als open-innovatieplatform, verder worden opgetrokken tot 1.000.000 euro.

2. VERRUIMING DEFINITIE INCUBATOR CREËERT MOGELIJKHEDEN

Het voorontwerp van besluit definieert een incubator als: *“een rechtspersoon met als uitdrukkelijk maar niet noodzakelijk enig statutair doel de uitbating van een bedrijfsverzamelgebouw, gericht op starters met een substantieel aandeel O&O-activiteiten in de bedrijfsactiviteiten, die voldoet aan minstens twee van de volgende voorwaarden:*

- *Het bedrijfsverzamelgebouw van de incubator bevindt zich op of grenst aan een wetenschapspark, een campus van een universiteit of hogeschool, of ligt nabij een kennisinstelling;*

- *Het bedrijfsverzamelgebouw van de incubator is mee opgericht en wordt mee beheerd door de beheerder van een wetenschapspark, een universiteit of een kennisinstelling;*
- *De bedrijven die gehuisvest zijn in het bedrijfsverzamelgebouw van de incubator kunnen een beroep doen op begeleiding, ondersteuning en vormen van netwerking op maat van O&O-starters, die ter plaatse worden aangeboden.”*

Deze definitie verruimt het begrip incubator in vergelijking met de bestaande steunregeling. Onder de nieuwe steunregeling kunnen incubatoren zich immers ook ontwikkelen uit industriële en andere kmo's en niet-universitaire kennisinstellingen, waar dit voordien tot de universiteiten beperkt bleef.

De VRWI verwelkomt de verruiming van de definitie incubator, vermits dit extra mogelijkheden creëert. De VRWI merkt hierbij echter wel op dat grote bedrijven niet in aanmerking komen om als incubator erkend te worden. Nochtans maakt dit voorontwerp van besluit expliciet de link met open innovatie en open-innovatie-infrastructuur, een domein waar een aantal grote bedrijven vooraanstaande spelers zijn. De VRWI wijst erop dat - onder meer in het kader van het NIB - alle mogelijkheden van open innovatie-infrastructuur moeten worden benut en dat grote bedrijven hier een belangrijke faciliterende rol spelen. Naast het realiseren van een fysieke incubator, moet ook het organiseren van een virtuele incubatie-service tot de mogelijkheden behoren via andere steunkanalen.

3. WAT MET BESTAANDE INCUBATOREN?

De VRWI vraagt verduidelijking over in welke mate de nieuwe steunregeling voor incubatoren open zal staan voor reeds bestaande incubatoren. In Vlaanderen hebben zich de afgelopen vijftien jaar immers een aantal incubatoren ontwikkeld. Denken we maar aan de bio-incubatoren, de innovatie- en incubatiecentra van de universiteiten, de Greenbridge incubator, enz. Hoewel deze initiatieven natuurlijk niet als dusdanig erkend zijn door de minister voor Economie (het erkenningsmechanisme waarvan sprake in de nieuwe steunregeling moet immers nog opgestart worden), voldoen deze initiatieven wel degelijk aan de voorwaarden die in de definitie van incubator worden gesteld.

De VRWI vraagt dan ook verduidelijking over de mate waarin bestaande incubatoren (die voldoen aan de voorwaarden van de definitie) gebruik zullen kunnen maken van de nieuwe subsidieregeling. Zoals de nieuwe steunregeling nu is geformuleerd, lijkt deze grotendeels aan de bestaande incubatoren voorbij te gaan.

Art. 9 van het (voorontwerp van) besluit geeft aan welke kosten kunnen gesubsidieerd worden. Het gaat hier met name om:

- *“de verwerving van een gebouw, de bouw of verbouwing van het bedrijfsverzamelgebouw dat als incubator zal fungeren;*
- *de inrichting van de kavel waarop het bedrijfsverzamelgebouw van de incubator is gevestigd;*
- *de uitrusting en (her)inrichting van het gebouw en alle (onderzoeks)infrastructuur die onroerend is door bestemming.*

Kosten die dateren van de periode voor de subsidieaanvraag, zijn niet subsidiabel.”

Het is duidelijk dat bestaande incubatoren slechts in zeer geringe mate (herinrichting en modernisering) gebruik zullen kunnen maken van de subsidies die vallen onder Art. 9, vermits de relevante kosten reeds in het verleden zijn aangegaan.

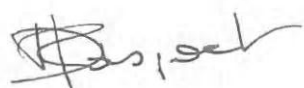
Dus resteert voor bestaande incubatoren vooral de mogelijkheid van subsidies voor personeelskosten. Deze worden bepaald in Art. 10 van het (voorontwerp van) besluit. Ook hier ligt de nadruk op de organisatie en verdere uitbouw van activiteiten, zoals “de ondersteuning, begeleiding en vormen van netwerking op maat van een O&O-starter”. Er wordt met andere woorden geen subsidiemogelijkheid voorzien voor het verderzetten van dergelijke activiteiten op het huidige niveau. Op deze manier komen bestaande incubatoren, die in het verleden reeds geïnvesteerd hebben in netwerkvorming en dergelijke, niet in aanmerking. De VRWI betreurt dat deze nieuwe steunregeling in grote mate voorbijgaat aan de bestaande incubatoren, en dit des te meer naargelang deze incubatoren hun ondersteunende en begeleidende rol reeds naar behoren vervullen.

4. BETER INZICHT IN HUIDIGE INCUBATORLANDSCHAP NODIG

Sommige incubatoren kennen momenteel een terugval van hun bezettingsgraad, mogelijk veroorzaakt door de economische crisis. Dit kan ook tot gevolg hebben dat de bedrijven die vandaag gehuisvest zijn binnen die incubatoren te lang in de gebouwen blijven en niet geïncentiveerd worden om de incubator te ontgroeien. In dergelijke omstandigheden kunnen vragen gesteld worden bij het gebruik van publieke middelen om nog meer incubatoren op te starten. Een studie van de actuele stand van zaken, uiteraard rekening houdend met de specifieke vereisten van de verschillende sectoren, is nodig vooraleer over te gaan tot het financieel steunen van nieuwe initiatieven.

5. NIEUWE STEUNREGELING MAG NIET LEIDEN TOT VERSNIPPERING

De VRWI wil waarschuwen voor verdere versnippering van het beleid. Deze nieuwe steunregeling voor incubatoren mag dan ook niet los gezien worden van andere steunmaatregelen. Er moet meer bepaald met bijzondere zorg toegekeken worden op de besteding van de EFRO-middelen, dit om complementariteit te waarborgen en duplicatie te vermijden.

Danielle Raspoet
Secretaris

Dirk Boogmans
Voorzitter

VLAAMSE RAAD
VOOR WETENSCHAP
EN INNOVATIE

FLEMISH COUNCIL
FOR SCIENCE
AND INNOVATION

KOLONIËNSTRAAT 56
B-1000 BRUSSEL
WWW.VRWI.BE

T +32 2 212 94 10
F +32 2 212 94 11
INFO@VRWI.BE

D. BOOGMANS | VOORZITTER
D. RASPOET | SECRETARIS

